

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009) ja EU:n uudistettu alusjätedirektiivi (883/2019/EU) huviveneilyn näkökulmasta

Säädökset

- ▶ Muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin (1672/2019) tulivat voimaan 1.7.2021 muutoslilla 669/2021
  - ▶ ajantasainen [laki](#) Finlexissä
- ▶ Samoin muutoksia tehtiin merenkulun ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen (76/2010),
  - ▶ ajantasainen [asetus](#) Finlexissä
- ▶ Laki ja asetus koskevat huviveneiden ja huvivenesatamien osalta Manner-Suomen aluetta
  - ▶ Ahvenanmaa säätää omassa lainsäädännössään

Sataman määritelmä

- ▶ Satamalla tarkoitetaan paikkaa tai maantieteellistä aluetta, jonka **rakenteet ja varustelu on suunniteltu mahdollistamaan alusten**, mukaan lukien huvialusten, huviveneiden tai kalastusalusten, **vastaanottaminen**, mukaan lukien sataman toimivaltaan kuuluva ankkurointialue, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitetut **rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset**
- ▶ Rakenteiltaan ja palveluiltaan sekä käyttäjä- ja jätemääriltään vähäisellä paikalla tai alueella tarkoitetaan:
  - ▶ 1) huviveneiden vastaanottamiseen tarkoitettua paikkaa tai aluetta, jossa on **alle 25 venepaikkaa** tai jonka yhteydessä on alle 25 huviveneen talvitelakointipaikkaa;
  - ▶ 2) **vähittäisliikkeen tai ravitsemisliikkeen laituria**, jota käytetään ainoastaan mainitussa liikkeessä asiointiin tai asiointiin ajan;
  - ▶ 3) ainoastaan vesiliikennelain 110 §:n mukaisesti **rekisteröintivelvollisuuden ulkopuolelle jäävien** vesikulkuneuvojen vastaanottamiseen tarkoitettua paikkaa tai aluetta;
  - ▶ 4) maankäyttö- ja rakennuslain 75 §:n mukaisella ranta-asemakaavassa tunnistetulla yhteiskäyttöalueella sijaitsevaa huviveneiden kiinnittymisen mahdollistavaa rakennetta, joka on **yksinomaan rantakunnan osakkaiden käytössä**;
  - ▶ 5) pääsääntöisesti **asuin- tai vapaa-ajankiinteistöille liikennöintiin** tarkoitettujen alusten kiinnittymiseen tarkoitettua paikkaa tai aluetta, kun mainittujen kiinteistöjen jätehuolto on kunnan järjestämä;
  - ▶ 6) kalastusalusten vastaanottamiseen tarkoitettua paikkaa tai aluetta, joka on ainoastaan yksittäisen ammatinharjoittajan käytössä; tai
  - ▶ 7) muuta vastaavaa paikkaa tai aluetta.

Huvivenesatamien vastaanottolaitteita koskevat vaatimukset

- ▶ Direktiivin vaatimuksen mukaisesti kaikkien satamien **tulee voida ottaa vastaan niitä tavanomaisesti käytäviltä aluksilta peräisin olevat jätteet.**
- ▶ Tämä luo uuden keräysvelvoitteen 25-50-paikkaisille huvivenesatamille.
- ▶ Kansallisesti säädetty, että:
  - ▶ Huvivenesataman pitäjä voi sopia toisen kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta (sopimusperusteinen)
    - ▶ käyttäjien helposti saatavilla on oltava tieto tällaisesta järjestelystä, vastaanottolaitteen sijainnista ja aukioloajoista
    - ▶ kapasiteettia mitoitettaessa on myös otettava huomioon toisista huvivenesatamista tulevat käyttäjät
- ▶ Lainmukaiset vaatimukset jätehuollon järjestämisen osalta täytettävä 30.4.2022 mennessä

Vierasvenesatamat

- ▶ Vierasvenesatamissa pitäisi lain mukaan kerätä vähintään
  - ▶ Sekalainen yhdyskuntajäte (sekajäte)
  - ▶ Käymäläjätevedet
- ▶ Lisäksi yleinen velvoite
  - ▶ Sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa on riittävät vastaanottolaitteet, joihin voidaan ottaa vastaan kyseistä satamaa tavanomaisesti käyttävistä aluksista peräisin olevat jätteet, ottaen huomioon :
    1. sataman käyttäjien toiminnalliset tarpeet
    2. sataman koon ja maantieteellisen sijainnin;
    3. satamassa käyvien alusten tyyppin; ja
    4. 10 luvun 5 §:ssä säädetyt mahdolliset vapautukset.

Kotisatamat

- ▶ Kotisatamissa (pääsääntöisesti yli 3 yön satamakäynnit) olisi oltava vastaanotto vähintään:
  - ▶ Öljyisille jätteille
  - ▶ Vaarallisille jätteille
  - ▶ Sekalaisille yhdyskuntajätteille (sekajäte)
  - ▶ Käymäläjätevesille
- ▶ Lisäksi yleinen velvoite
  - ▶ Sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa on riittävät vastaanottolaitteet, joihin voidaan ottaa vastaan kyseistä satamaa tavanomaisesti käyttävistä aluksista peräisin olevat jätteet, ottaen huomioon :
    1. sataman käyttäjien toiminnalliset tarpeet
    2. sataman koon ja maantieteellisen sijainnin;
    3. satamassa käyvien alusten tyyppin; ja
    4. 10 luvun 5 §:ssä säädetyt mahdolliset vapautukset.

Satamien jätehuoltosuunnitelmat

- ▶ Kaikkien soveltamisalassa olevien satamien tulee laatia jätehuoltosuunnitelma viideksi vuodeksi kerrallaan (nyk. kansallisesti 3 vuotta)
- ▶ Uusi velvollisuus 25-50 –paikkaisille satamille
  - ▶ kahden tai useamman sataman yhteinen jätehuoltosuunnitelma ja sopimus käyttöoikeudesta on mahdollinen → järjestely kuvattava suunnitelmassa
    - ▶ Ehtona sama maantieteellinen alue (tosiasiallisesti saavutettavissa)
    - ▶ Hyväksyvä viranomaisen viime kädessä määrittää onko kyse samasta maantieteellisestä alueesta
- ▶ Suunnitelman sisällöstä säädetty merenkulun ympäristönsuojeluasetuksen 7 luvun 2 §:ssä
- ▶ Hyväksyvät viranomaiset: huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat hyväksyy **kunnan ympäristönsuojeluviranomainen**, kauppamerenkulun satamien suunnitelmat **elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus**
- ▶ Viranomaisen voi periä maksun jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä

Jätehuoltosuunnitelmien raportointi

- ▶ Satamien jätehuoltosuunnitelmat tulee viedä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA). Soveltamisalan piiriin uusina tulevat pienet satamat tulee perustaa järjestelmään.
- ▶ YLVA-järjestelmää päivitetään:
  - ▶ VAHTI-tietojärjestelmässä olemassa olevat satamat siirretään YLVA-tietojärjestelmään
  - ▶ Sähköiseen asiointiin luodaan tarvittavat rajapinnat ja yhteydet muiden järjestelmien välille, esim. asiakastietovaranto ja asianhallintajärjestelmä
  - ▶ Päivityksestä vastaa Hämeen ELY-keskus

Jätehuoltosuunnitelmia koskeva siirtymäaika

- ▶ Jätehuoltosuunnitelmat on laadittava tai päivitettävä vastaamaan uuden lain mukaisia vaatimuksia vuoden 2022 loppuun mennessä
  - ▶ 1.1.2023 kaikilla soveltamisalaan kuuluvilla 25-paikkaisilla tai suuremmilla satamilla on oltava uuden lain mukaisesti laadittu suunnitelma
  - ▶ Siirtymäajan aikana ei siis kannata laatia nykyisen lain mukaista jätehuoltosuunnitelmaa, vaan suoraan uuden mallin mukainen
  - ▶ Siirtymäajan tarkoituksena on tasoittaa lisääntynyttä viranomaisten työkuormaa
    - ▶ Toiveena olisi että satamat laatisivat ja päivittäisivät suunnitelmia sitä mukaa kuin pystyvät/ehtivät

Direktiivin notifiointiin yhteydessä havaittu puute: koulutusvelvoite

- ▶ PRF direktiivi 15 artikla: Satamaviranomaisten ja satamien vastaanottolaitteista vastaavien viranomaisten on varmistettava, että **kaikki henkilöstön jäsenet saavat tarvittavan koulutuksen** hankkiakseen jätehuoltoon liittyvän työnsä kannalta olennaiset tiedot, painottaen erityisesti vaarallisten aineiden käsittelyyn liittyviä terveys- ja turvallisuusnäkökohtia, ja että **koulutusvaatimukset saatetaan säännöllisesti ajan tasalle** teknologisen innovoinnin haasteisiin vastaamiseksi.
- ▶ Eli satamanpitäjien tulee huolehtia henkilöstön koulutuksesta. Koitetaan kansallisesti säätää mahdollisimman kevyesti esim.
  - ▶ Satamanpitäjän on järjestettävä sataman henkilöstölle tarvittava koulutus tehtäviensä kannalta olennaisten tietojen saamiseksi ja ylläpitämiseksi. Koulutuksessa on huomioitava erityisesti mahdollinen vaarallisten aineiden käsittely satamassa.

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Kiitos